SVOBODA Свобода

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 180. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 22, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го ВЕРЕСНЯ 1994. Ч. 180. РІК CI

КРИМЧАНИ НЕ ПІДТРИМУЮТЬ СВОГО ПРЕЗИДЕНТА

Крим (УНІАР). — 49 відсотків кримчан, які взяли участь в опитуванні проведеному Українською Національною Академією Політичних Наук, не підтримують останні дії президента Автономної Республіки Крим Юрія Мєшкова.

Результати цього дослідження видрукувала симферопільська газета "Таврическіє Вєдомості". Згідно з ними, повністю дії Мєшкова підтримують 9 відсотків опитуваних, а тільки 12 відсотків підтримують деякі з його дій. Близько 25 відсотків опитуваних нічого не знали про указ президента Криму про розпущення Верховної Ради Криму.

М. Колесса прибуває до ЗСА і Канади на концерти

Нью Йорк. — Як повідомляє Концертовий комітет відзначення 90-ліття видатного українського композитора і дириґента, лавреата державної премії України ім. Т.Шевченка професора Миколи Колесси, ювілейні концерти з творів мистця, на яких буде присутній сам маестро М. Колесса, відбудуться у Нью Йорку у неділю пополудні, 9-го жовтня (під час т. зв. вікенду Дня Колюмба) у Вейл Голл при Карнеґі Голл, 154 захід 57-ма вул. в Нью Йорку, початок о год. 2-ій дня, та у Торонто, Канада, у неділю, 16-го жовтня у Ґленн Ґулд студіо корпорації Сі-Бі-Сі, 250 Фронт вул. захід, початок о год. 2-ій по полудні. Ведуться переговори відносно проведення такого ж концерту у Філядельфії в Українському Культурно-Освітньому Центрі у вівторок ввечорі, 11-го жовтня (точніші інформації щодо цього будуть подані додатково).

Проф. М. Колесса

У концертах братимуть участь: ректор Вищого державного музичного інституту ім. Миколи Лисенка у Львові (ВДМІ) професор Марія Крушельницька (фортепіяно), лавреат Українського конкурсу ім. М. Лисенка, завідуюча катедрою віолі, віольончелі та контрабасу ВДМІ професор Харитина Колесса (віольончеля), у концертах в ЗСА виступить солістка Міської опери в Нью Йорку, лавреат Всеукраїнського конкурсу вокалістів Оксана Кровицька (сопрано), у Канаді — солістка Єкатеринбурзького оперового театру, лавреат конкурсів ім. Ґлінки і Чайковського, львів'янка Марія Гірська (сопрано), завідуючий катедрою скрипки ВДМІ Богдан Каськів (скрипка) та стипендистка Джулліярду Галина Колесса (віоля).

Після концертів запляновані зустрічі з виконавцями: у Нью Йорку — в Українському Інституті Америки, 2 схід 79-та вул. при П'ятій аве., у Торонто — у фойє Ґленн Ґулд студіо. Квитки на концерт у Нью Йорку в ціні 25, 20 і 15 дол. можна придбати в касі Карнеґі Голл, або телефонуючи до Карнеґі Чардж на число (212) 247-7800, у крамницях ,,Сурма" (212) 477-0729, ,,Арка" (212) 473-3550 і „Дніпро" (201) 373-8783, у Торонто — в касі Ґленн Ґулд студіо, (416) 205-5555.

До ЗСА мистці прибувають на запрошення Українського Музичного Інституту Америки, до Канади — на запрошення організації ,,Радіоманітність". Додаткові інформації можна одержати телефонічно від президента УМІА проф. Дарії Гординської- Каранович (201) 375-5689, або телефонуючи на число (201) 332-2316.

МІЖНАРОДНИЙ ВАЛЮТНИЙ ФОНД РОЗУМІЄ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — Ще одну зустріч в справі надходження в Україну закордонних інвестицій провів голова Верховної Ради України Олександер Мороз з представниками Міжнародного валютного фонду.

Голова ВР України звернув увагу делегації на узгоджену працю законодавчої та виконавчої частин української влади з ділянки розроблення та здійснення державної програми поборення економічної кризи в Україні. Підкреслюючи ролю міжнародних фінансових організацій у ринковому реформуванні української економіки, яке потребує, як часу так і фондів, О. Мороз зазначив важливість наступної зустрічі світових фінансових кіл у Мадриді. На зустрічі учасники розглядатимуть поточну економічну ситуацію в Україні та проблеми поборення економічної кризи.

Директор Европейського депратаменту Джан Олдінг-Смі зробив висновок, що „Уряд України зрозумів неефективність попередньої політики у галузі економічного реформування. Сьогодні державне керівництво України з участю місії МВФ активно працює над програмою ринкових реформ. Ми докладемо всіх зусиль, щоб забезпечити фінансову допомогу вашій державі", — запевнив Дж. Олдінг-Смі.

Передбачаються зміни в податковій системі

Київ (УНІАР). — „Найближчим часом у фінансовій політці нашої держави передбачаються радикальні зміни". Про це заявив журналістам заступник міністра фінансів України Станіслав Буковинський.

За його словами, йдеться про лібералізацію системи податків, зокрема зменшення податку на добавлену вартість і максимальної ставки оподаткування прибутків громадян. На думку заступника міністра фінансів, ці та інші заходи сприятимуть надходженню до бюджету грошей і стимулюватимуть діяльність громадян і організацій.

Почався перший чемпіонат кошиківки

Київ (УНІАР). — Тут у неділю, 18-го вересня, розпочався чемпіонат України 1994-95 років з кошиківки серед чоловічих клюбів вищої ліги. Вперше в історії організатором чемпіонату є Асоціяція Клюбів Кошиківки України, створена у квітні цього року. До складу асоціяції, яка є окремим членом Федерації Кошиківки України, входять вісім найсильніших дружин.

Вітаючи учасників перших змагань, які започаткували київські дружини „Київ-Баскет" та ЦСК „Меркурій", президент асоціяції Михайло Бродський підкреслив, що в Україні є всі умови для того, щоб стати країною, знаною у спортовому світі не лише дружинами футболу. Мета асоціяції — створення належних умов функціонування чоловічої збірної, всебічна підтримка клюбів-членів асоціяції, стимолювання якісного судівництва тощо.

Чемпіонат розпочато за новими правилами: гра триватиме чотири періоди по 12 хвилин кожний. Є й інші зміни у правилах, затверджені у вересні.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ЛЬВІВ. — згідно з повідомленням голови Львівської Міської Ради Василя Куйбіди, підписано угоду між Львовом і Маріюполем про обмін товарами та іншу співпрацю. У Маріюполі буде відкрито крамницю „Товари Львівщини" і таку ж крамницю з товарами Маріюполя буде відкрито у Львові. Куйбіда також повідомив, що, не зважаючи на припинення Києвом приватизації, Львівська міська Рада її продовжить, зокрема, продаватиме будівельникам частину житла, щоб за отримані гроші завершити будівництво розпочатих об'єктів. Деякі проблеми Львівщина має надію вирішити за допомогою чужоземних організацій, які можуть поділитися досвідом обслуговування приватизованого житлового фонду приватними компаніями.

ХАРКІВ. — На місцевій телевізії заявив про свою резиґнацію голова ради Об'єднаних Профспілок Харківщини Віктор Чуб. За його словами, профспілки області не змогли виробити правильну стратегію і тактику, яка відповідала б політичним, економнічним та суспільним процесам в Україні. Не змогли протидіяти банкрутству, безробіттю та іншим негативним процесам на підприємствах і в колективах. Є також великі розбіжності в керівництві. Коментуючи це рішення Чуба, голова обласної УРП Ігор Кравець назвав його діяльність „антидержавною, яка, крім неприємностей, нічого народові не принесла", отже резиґнація — це правильний і єдиний вихід. Лідер альтернативних, солідарних профспілок Світлана Краснянська також наголосила, що „червоні" профспілки ніколи не захищали інтересів трудівників.

Група народних депутатів України була в Ню Джерзі

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. К.) — З американської місцевої газети „Езбирі Парк Пресс" в недільному виданні з 18-го вересня появився довший репортаж про відвідини в стейті Ню Джерзі групи з України, яка була гостем організацій будівничих приватних домів в Ню Джерзі. Із прізвищ і репортажу бачимо, що це була ця сама делегація народних депутатів, що відвідала також столицю ЗСА та мала розмови з представниками Уряду, про що писала „Свобода" з 17-го вересня.

Група 25 народних депутатів була під проводом заступника голови Верховної Ради України Олега Дьоміна і вони відвідали в Ню Джерзі приватні будови в „Сосаєті Гилл" у Джерзі Сити, як також комплекс приватних домів в Брендон Фармс в окрузі Говпвелл.

Делеґація мала нагоду познайомитися із системою будови приватних домів, та їх фінансуванням, що було одною із цілей відвідин в ЗСА для пізнання способів приватизації та її розвитку.

У репортажі подані думки господаря відвідин Майкла Мекнтаєра із Інституту будівничих приватних домів в Ню Джерзі, як також американські журналісти провели розмови із членами делегації з України, особливо з О. Дьоміном і Анатолієм Дроньом, який відповідає тепер у Верховній Раді за розбудову житлових приміщень в Україні. Розмови відбулися при помочі перекладача Бориса Сілверстайна.

Репортаж прикрашений великими кольоровими світлинами А. Дроня і О. Дьоміна, як також цілої української групи при оглядинах домів у Джерзі Сити.

Про відвідини української групи не були поінформовані завчасу українські чинники, включно із пресою, і тим українці в ЗСА не мали ніякої можливости зустрічей із так відповідальною групою новообраних народних депутатів з України.

Намагаються зберегти ліси Закарпаття

Міжгір'я (УНІАР). — За останні три роки значно поменшало лісів у Закарпатті. Тому нове керівництво Районної Ради народних депутатів на чолі з Василем Баньком вирішили навести порядок у лісових господарствах свого реґіону.

Згідно з рішенням, для того, щоб вивезти за межі району закуплену або заготовлену деревину необхідно отримати дозвіл на право вивезення. Фахівці від юриспруденції вважають це серйозним порушенням чинних законів України, прямим посягненням на конституційні права громадян і передбачають вже у найближчий час виникнення конфліктних ситуацій.

Ухвала згаданого рішення може спричинити значні матеріяльні та моральні шкоди працівникам Міжгірського міського виконавчого комітету.

У СВІТІ

НЕ ЗАВАЖАЮЧИ НА ОСТОРОГУ з боку НАТО, боснійські серби розмістили тяжкі міномети в демілітаризованій зоні довкола Сараєва і заблькували рух групи французьких вояків-мироносців, замінувавши дорогу. В неділю, 18-го вересня, під боснійською столицею відновилися бої між урядовими військами і сербськими бойовиками. Надходять повідомлення, що серби знову здійснюють „етнічні очищення" територій, виганяючи мусулманів з південно-східних районів республіки. Лише від початку вересня серби вигнали з міста Бієліни майже 30,000 мусулманів. Втікачі засвідчують, що серби знущаються над людьми, палять над їхніми головами хати і мусулманські мечеті.

КОМУНІСТИЧНА ПІВНІЧНА КОРЕЯ відкинула заклик Міжнародної агенції в питаннях атомової енергії допустити міжнародних спостерігачів на північнокорейські ядерні об'єкти. В офіційній заяві міністерства закордонних справ Північної Кореї інспекції трактується як „зазіхання на суверенітет республіки та її безпеку" і підкреслюється: „Ми, вважаючи самостійність життєво важливим чинником, вийшли з МАҐАТЕ не для того, щоб вона нас тепер перевіряла". Північнокорейський уряд вимагає, щоб МАҐАТЕ „не перешкоджала у переговорах республіки зі ЗСА в той час, коли вже досягнуто двосторонніх домовлень і тривають консультації експертів".

В ЦІ ДНІ З ОФІЦІЙНОЮ візитою в Бонні перебуває міністер оборони Латвії Вальдіс-Вільніс Павлоскіс. Вже підписано угоду про співробітництво обох країн у військовій ділянці. Подібні угоди Німеччина раніше підписала з декількома країнами Центральної і Середньої Европи, в тому числі з Україною.

АЛБАНСЬКА ВЛАДА ЗАБОРОНИЛА грецьким громадянам в'їздити в Албанію. Кордон закритий також для всього вантажного транспорту з Греції. Грецько-албанські взаємини погіршилися після того, як суд у Тірані засудив до тюремного ув'язнення п'ятьох активістів організації етнічних греків, звинувативши їх у шпигунстві. У відповідь Греція відкликала з Албанії свого амбасадора. Минулого тижня албанська влада висунула вимогу, щоб Атени зменшили кількість своїх дипломатів у Тірані.

ЛОНДОНСЬКА ГАЗЕТА „Сандей Таймс", покликуючись на інформації англійської розвідки МІ-6, повідомила, що Ізраїль та Ірак вели в Марокко таємні переговори щодо можливости підписання мирного договору між обома країнами. Газета стверджує, що в серпні цього року при посередництві марокканських дипломатів відбулася чергова зустріч заступника прем'єр-міністра Іраку Таріка Азіза з ізраїльським міністром житлового будівництва Беніяміном Елієзаром. Раніше переговори в Рабаті вів ізраїльський міністер поліції Моше Шагаль. Б. Елієзар і М. Шагаль є уродженцями Іраку. Нібито Т. Азіз запропонував Ізраїлеві дешеву нафту і визнання існуючих кордонів з Кувайтом в обмін за сприяння в ООН у справі скасування ембарга на торгівлю з Іраком.

ВОЯКИ ЗСА ПРОДОВЖУЮТЬ ПРИБУВАТИ НА ГАЇТІ

Гаїті. — У вівторок, 20-го вересня, американська морська піхота ступила на північне гаїтянське узбережжя, взявши під свою контролю Кап-Аітьєн, друге за кількістю населення місто країни.

Як повідомляють інформаційні аґентства, прості гаїтянці з радістю зустрічають американських вояків, однак саме ця обставина спричинює неприємні інциденти. В Сити-Солей, передмісті гаїтянської столиці, поліціянти-гаїтянці накинулися з палицями на людей, що вітали американських вояків.

Хоч домовлення з лідерами хунти про повернення вигнаного президента до влади було досягнуто ще в неділю, Жан-Бертран Арістід до цього часу ясно не висловився на цю тему. У вівторок він зробив коротку заяву, підкресливши: „Ми з народом Гаїті повернулися до демократії, вибравши шлях, який не додасть нових жертв до п'яти тисяч вбитих, шлях, який не приведе до нових злочинів".

Спостерігачі звертають увагу на розпочате співробітництво між американськими і гаїтянськими вояками, але при цьому нагадують, що гаїтянські військові вславилися жорстокістю щодо мирного населення, і це не скоро забудеться ні в Гаїті, ні в Америці.

Атомні станції України не виконали пляну

Київ (УНІАР). — У серпні атомно-електричні станції України вперше за останні роки не виконали пляну виробництва електроенергії. Причина — відсутність ядерного палива та запасних частини і матеріялів.

За словами першого заступника голови Державного комітету атомної енергетики України Нура Ніґматуліна, на закупівлю палива потрібно понад 300 міл. дол., проте галузь отримує не більше трьох міл. дол. на тиждень. Понад 1.5 трильйона карбованців потребує ремонт бльоків.

Н. Ніґматулін вважає, що слід на державному рівні розглядати проблеми бюджетного фінансування. Дешевість електроенергії для споживачів приводить до її бездумного та неекономічного використання.

ХАРКІВ. — У Липцях, Харківська область, у суботу, 17-го вересня, розпочав працю міжнародний семінар п. з. „Екологічна політика та підприємництво в світі, що постійно змінюється". Його організатор — Міжнародна асоціяція „Екополітика 21-го сторіччя.

В АМЕРИЦІ

ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ В ЗСА зросла у серпні на 0,7 відсотка, тобто ріст продовжується вже півтора року підряд. Економічні експерти передбачають, що фінансові ринки на цю новину зареагують новою торговельною активністю, а Федеральна рада валютних резерв при першій нагоді підвищить свій процент під короткочасові кредити, щоб зупинити занадто стрімкий ріст економіки. Згідно з даними ради, випродукування товарів підприємствами країни перевищує передбачуваний раніше рівень. Більшість економістів не очікувало такого стрибка у продуктивності праці, що свідчить не тільки про економічний ріст, але також про зв'язане з цим ростом посиленням інфляційних тенденцій в американській економіці.

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ Рада в питаннях конкурентноздатности, яка чотири роки тому передбачала, що З'єднані Стейти Америки втратять своє провідне місце в технічних ділянках, заявила в понеділок, 19-го вересня, що ЗСА не тільки до цього часу залишаються лідером у техніці, але й далі зміцнюють своє чільне становище в цій галузі. Найбільш стабільне провідне місце Америка посідає в ділянці інформативної техніки, яку все ефективніше використовується в промисловості, сільському господарстві, освіті, охороні здоров'я, торгівлі тощо. Згідно з аналізою ради, Індія і Пакістан досягли значних успіхів в програмових забезпеченнях і створенні особистих комп'ютерів, а країни Европи покращили свої показники в хемії, фармакології і біотехніці. Японці, як і раніше, займають міцне становище в електроніці та інженерії. У групі лідерів в скорому часі може опинитися й Китай. У своєму звіті рада називає галузі, в яких ЗСА відстають від конкурентів. Це ділянка створення комп'ютерних екранів.

ВІДОМА ТЕЛЕФОНІЧНА КОМПАНІЯ Ей-Ті енд Ті повідомила про подолання останніх юридичних перешкод на шляху її злиття з компанією МекКов селулар Коммюнікейшенс, яка є одним з найбільших у ЗСА підприємством сотового зв'язку. На думку голови ради директорів МекКов Ріда Гандта, злиття позитивно позначиться на розвитку здорової конкуренції на ринку компаній сотового зв'язку і у висліді на вартості телефонічних послуг в майбутньому.

ЦИМИ ДНЯМИ В АТЛАНТІ, столиці Джорджії, згорів будинок, в якому від 1926 до 1932 року мешкала письменниця Марґарет Мічелл — авторка знаменитого на цілий світ роману „Забрані вітром". Мешканці Атланти висловлюють невдоволення з того приводу, що будинок, в якому жила така славна людина, утримувано у занедбаному стані. Один зі сусідів, 74-річний Бертіс Тамлін, який є добрим знавцем творчости Мргарет Мічелл, сказав у розмові з кореспондентом газети „Ю-Ес-Ей Тудей": „Вона поставила нашу Атланту на мапу, але коли туристи приходили в її дім, то заставали там безлад".

В КІНЦІ МИНУЛОГО ТИЖНЯ 20-річна танцівниця з Алабами Гізер Вайтстави проголошена „Міс Америкою". Вона перемогла в декількох категоріях конкурсу, в тому числі визнана найбільш артистичною і пластичною. Г. Вайтстави визнали також кращою в конкурсі на звертання до публіки, хоч дівчина зовсім глуха. Гізер оглухла у 18 років, після неуспішного протидифтерійного застрику. З того часу вона навчилася розуміти інших людей, дивлячись під час розмови на їхні вуста.

Київський Театр ім. Івана Франка гастролюватиме в ЗСА

Рівердейл, Н. Й. (Богдан Бойчук). — Побуваючи на театральному фестивалі в Харкові весною 1993 року, нам пощастило побачити виставу Київського театру ім. Івана Франка „Записки божевільного" з Богданом Ступкою в головной ролі. Це було для нас справжнім відкриттям і переживттям. Ми зустрілися з виставою, яка була на рівні спектаклів найкращих театрів світу, а віртуозну гру Б. Ступки могли порівнювати з грою найбільших акторів світу, яких нам доводилось бачити на сцені.

Остап Ступка і Богдан Ступка (сидять) в „Записках божевільного".

Тоді й зродилася донкіхотська, нездійснима думка показати цю виставу українського театру світові. Після перших тяжких і невдачних спроб, перспективи прояснились тоді, коли, з поміччю Степана Сливоцького, нам пощастило дістати залю в славному, вже сьогодні історичному театрі „Ля Мама" в Ню Йорку.

Постановка „Записки божевільного" визначається оригінальною режисурою Василя Сечіна, (який тепер живе в Мюнхені). В. Сечін не лише дуже рель'єфно і мінімальними театральними засобами підкреслив психічний стан і переживання головного героя Поприщина, які делікатно балянсувались між реальними споминами і божевільними мареннями, — але й тонкою лінією визів ті суспільні фактори, які довели Поприщина до божевільні.

Оформлення Олександра Кульчицького в стилі малярства умовохворих дуже просте, але оригінальне і вражаюче. Це оформлення — в повній гармонії з духом вистави і гри акторів.

Та найвищим атрибутом вистави є без сумніву гра акторів. Іншими словами, „Записки божевільного" є в найкращому сенсі акторською виставою. Богдан Ступка, в ролі Поприщина, чиновника й титулярного радника, неперевершеною грою створив у цій виставі ще один свій сценічний шедевр. Остап Ступка в ролі Наглядача піднісся особливою грою на вершини свого таланту.

П'єса „Записки божевільного" базована на творі Миколи Гоголя в перекладі Максима Рильського. Сценічну адаптацію створили Василь Сечін і Юліян Панів.

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.

Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Трагікомедія: Б. Клінтон і Гаїті

15-го вересня ц. р. президент Билл Клінтон виголосив 20-хвилинну промову до народу, присвячену проблемі малої чорної країни на Караїнбському обширі — Гаїті. Пригадав, що у 1990 році відбулися там перші загальні вибори президента, вибрано Жана Бертрана Арістіда, але дуже швидко потім генерал Рауль Седрас перевів державний переворот, в якому захопив диктаторську владу. Названий вище демократичний президент встиг врятуватися, отримавши політичний азиль в Америці. Від того часу, почули ми від Президента, що американський Уряд вживав усіх можливих мирних засобів, щоб привернути владу легально обраному президентові, але всі ті спроби розбивалися об спротив диктаторського генерала Седраса, який завів брутальний режим, жорстоко розправляючись з усіма місцевими противниками і критиками. Президент намагався виправдати підготову до збройної інвазії Гаїті, як останнього, мовляв, засобу врятувати тамошню демократію, пригадкою інвазії Ґренади за президентури Роналда Регена та інвазії Панами за президентури Джорджа Буша. Президент Клінтон не міг позбутися прикметних йому раз-у-раз повторюваних фраз про демократію і людські права, але реторично це була добра промова.

Усі ми в Америці та люди у широкому світі були приготовані на невідхильну інвазію Гаїті, якщо тамошній диктатор не скористає з обітниці Клінтона, що йому, генералові Седрасові, дозволять безпечно переїхати до буть-котрої країни, яка дасть йому азиль. Але прийшла ще одна з численних попередніх несподіванок політики і тактики президента Клінтона у тій справі: вже після тієї ультимативної промови виїхала до столуці Гаїті Порт-о-Пренс тричленна делегація під головуванням колишнього президента Джиммі Картера у товаристві колишнього шефа об'єднаних штабів збройних сил ЗСА генерала Коліна Павелла та голови Сенатської комісії військових справ Сема Нанна.

Від минулої п'ятниці до неділі включно чули ми, що відбулися три зустрічі названої американської делегації з гаїтською хунтою.

У минулу неділю, 18-го вересня вечером, Клінтон виголосив нову 10 -хвилинну промову до народу, з повідомленням, що тричленна делегація під проводом Дж. Картера мала успіх: генерал Седрас погодився зректися влади найдалі до 15-го жовтня ц. р. і співпрацювати у мирній передачі влади Арістідові. Клінтон підкреслив, що на таке рішення Седраса вплинуло переконання, що дійсно все приготоване для інвазії, яку розпічне масовий налет парашутистів. Клінтон апелював до легального президента Арістіда, щоб діяв по лінії згоди в народі та дякував усім військовикам, які готові були виконати свій вояцький обов'язок.

Добре, що перемогла таки дипломатія і що обійшлось без проливу крови, хоч не можна на 100 відсотків гарантувати, що у тій південноамериканській країні не повториться щось на подобу Сомалії, без угоди на „мирне полагодження конфлікту".

Але вся історія політики Клінтона і його державного секретаря Воррена Кристофера супроти Гаїті не принесе їм слави. У світі є ще багато держав із диктаторськими системами та ще численніші країни, де нема людських і громадянських прав. Чому диктатура в Гаїті загрожувала Америці, а диктатура на Кубі не загрожує — це тайна, яку знає тільки Билл Клінтон. І навіщо було робити стільки галасу, навіщо було розголошувати згадані дві промови президента Клінтона, як щось ніби вийнятково важливе для Америки і всього світу. Якщо Президент сподівається, що його популярність у Конгресі і народі зросте після перемоги дипломатичної місії Дж. Картера, то можна у цьому сумніватися.

На цьому місці згадувано, що за президентури Билла Клінтона тісно сплетені політика і пропаганда. Всю історію з Гаїті розпропагандовано, наче б від тієї маленької країни грозив загин світові і людству. Нема сумніву, що приємніше буде приглядатися виборові нової Міс Америки, як вислухувати сенсацій про Гаїті.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Анатолій Лисий

„ПЕРЕЯСЛАВСЬКИЙ" ДОГОВІР 1994

II

Президент Кучма, можливо, наобіцяв багато, щоби стати президентом. Але опинившись при владі, може деякі обіцянки намагатись „забути", чи сподіватись, що вони підуть у забуття. Та не може він позбутись, або йому не дадуть позбутись, однієї обіцянки: почати зближення з Росією. Він старанно працює над виконанням цієї обіцянки. Найперше він досить докорінно вичистив з урядових посад тих, яких хоч трошки можна було підозрівати в т. зв. українськім націоналізмі. Немає тут нічого дивного, зрештою. Кожен президент створює свою групу. Але яку групу створив Кучма? Кого він поставив кругом себе, як найближчих дорадників: Дмитро Табачник, Володимир Кузнєцов, Леонід Новохватько, Петро Лелик, Александер Новіков. Їхній вік 30–40 років. Всі вони належать до молодшого покоління політиків. Це одна різниця від групи Кравчука, який спирався переважно на людей близько пенсійного віку. Але чи ці молоді політики належать до патріотів України — це вже інше питання. Не хочу допуститися до передчасного висновку, але є ознаки, які заставляють нас тривожитися. Для ілюстрації два приклади: Курас призначений замість Жулинського, віцепрем'єр-міністер в гуманітарних справах. Це колишній директор Інституту марксизму-ленінізму, написав наукову дисертацію про боротьбу з українським націоналізмом. Семенко призначений президентом Державної Телерадіомовної Компанії України, він же носій премії ім. Галана, одержав її за боротьбу з „буржуазним націоналізмом". Договір з Росією буде підписаний.

Відходячи до Верховної Ради та її дотеперішнього діяння, можна сказати одне: ми переходимо в часи комуністичного реваншу в Україні. Комуністи разом з соціялістами та аґрарниками гуртують сили, ліквідують попередні закони, ведуть країну на шлях відновлення соціялістичного (читай комуністичного) суспільства. Будучи інтернаціоналістами та маючи між собою велику дозу російських шовіністів, вони трактують незалежність як націоналістичну видумку, а українську символіку, як фашистсько-бандерівські атрибути. Їхня остаточна ціль — великий „братерський" союз народів. Або просто новий союз.

Що ж роблять демократи? Зализують рани, принишкли, очікують. Та і що вони можуть зробити? Їх всього півтора чоловіка та й ті не мають згоди між собою.

Демократичне Об'єднання „Україна" далі існує. Недавно відбулось чергове засідання. Головував Павличко. Присутніх було яких 20 осіб. Говорилось про наступну і останню рунду виборів до ВР, яка відбудеться 20-го листопада. Залишилося 57 місць до парляменту України. Дотепер об'єднання спромоглося покрити лише малу частину цих місць своїми кандидатами. Немає людей! Та обіцяють, що люди знайдуться. Отже знову це буде в останню хвилину. На засіданні більшість часу пройшло на балаканину про справи, які не торкались виборів: про вступ Об'єднання „Україна" до Всесвітньої Ліґи за Демократію і Свободу (колишня АБН), а потім про конфлікти між КУН та ОУНом у минулих виборах. Єднання в цьому бльоці — дуже потрібне, та воно було досить слабим в минулому. Павличко намагається створити коаліцію головних партій — Рух, УРП, ДЕМПУ. Але якщо їхні вожді (Чорновіл, Горинь, Яворівський) не сядуть за круглий стіл і не подадуть собі чесно руки — нічого з цього не вийде. В це ніхто не вірить.

І тут приходить справа Л. Кравчука. Є погляд, що йому, як колишньому президентові, не випадає бути кандидатом до ВР, бо це понижує його гідність і т. д. Так можна думати про президентів у нормальних обставинах у демократичних країнах. В Україні ситуація є специфічна. Для об'єднання антикомуністичних і антиімперських сил у ВР потрібна людина рівня Кравчука, потрібний політик, організатор і людина з великою мірою харизми, якою володіє Кравчук. Потрібен дійсно патріот України. Таким є Кравчук. Говорять, що він зможе об'єднати навколо себе людей різних політичних і економічних станів: демократів, колишніх комуністів, промисловців, безпартійних, центристів. Кажуть також, що він буде створювати нову політичну силу, на яку він зміг би опертися. Якщо він піде цим шляхом — це буде лише на добро України.

Роман С. Голіят

ЖУРЯТЬСЯ УКРАЇНОЮ

Юджін Б. Румер на підставі обширних інтерв'ю, проведених в роках 1991-94 в Україні й Росії, у своїй обширній розвідці: Eugene B. Rumer, „Eurasia Letter: Will Ukraine Return to Russia?" у журналі „Форейн Аффейрс" дає свою оцінку сучасної ситуації в Україні.

Автор уважає, що вибір у липні 1994 року Леоніда Кучми Президентом України дає нагоду державі відхилитися від самознищення. Продовж двох і пів року незалежности громадяни України слідкували за внутрішньою політикою, яка руйнувала незалежність країни й підмінювала її надію зберегти себе як самостійну державу. Вибір Кучми дає Україні нагоду почати наново і взятися за внутрішню перебудову, хоч шанси є менші, як дватри роки тому.

Якщо все буде йти тими самими темпами, Україну навістить розклад і втрата незалежности. Як з цим занепадом справитися — це є одною з критичних проблем для З'єднаних Стейтів Америки й її союзників.

Україна величезним числом проголосувала за незалежність від Совєтського Союзу у референдумі 1-го грудня 1991 року, завдаючи остаточного удару слабій і недостатній спробі зберегти СССР. Перший грудень є пам'ятним не тільки тому, що того дня Україна проголосила свою незалежність після понад 300 років панування Росії, але також вибір Леоніда Кравчука позначився новим зразком в політичному житті країни. Місяці, що слідували, привели країну до серйозних криз, які фактично охопили кожну ділянку внутрішньо-державного й економічного життя, як також закордонну й оборонну політику.

Одне пояснення для деструктивного взірця України можна знайти в політичному поділі країни. Нова політична еліта — це в більшості стара політична еліта. Коли горішній склад старого комуністичного проводу відсунуто в Україні, то її замінено другим ешелоном старої правлячої кляси — номенклятурою, хоч під новим націоналістичним прапором. Однак було б неслушно, каже автор, і несправедливо характеризувати цілу нову політичну еліту України, як залишків старого режиму. Ряд визначних політиків також вийшли з рядів активістів за незалежність, яких переслідували спецслужби Москви й Києва. Домінуючим політичним рухом в Україні є Рух, його очолює коаліція з-перед перебудови, провідники-правозахисники і культурні особистості, що стали промотором ідеї незалежности України.

Нова українська еліта охопила велике число членів старої еліти, вона уважає, що радикальні економічні реформи є конечні, ба навіть у їхньому інтересі. Вони, як репрезентанти величезних індустріяльних підприємств і місцевих партійних урядів, керують економікою України.

Невдача української еліти визнати взаємозалежність їхнього народу й країни від Росії є тяжким катастрофальним наслідком для незалежности, суверенности і територіяльної цілісности України, каже автор. Націоналізм, як політичний скріплювач України після 1991 року, показався незадовільним, на думку автора. Сильні основи демократії і самовизначення, які провадили Україну до незалежности, сьогодні загрожують її територіяльній цілісності.

Адміністрація Кравчука старалася оминати українсько-російського напруження і вела політику поміркованої співпраці з Москвою. Перший після совєтів естаблішмент України потребував Росії, як постійного „страшила". Без того внутрішні переміни і економічні реформи в Україні не можна було б провести.

Одною з причин, чому Україна не залишила й не залишить СНД, є це, що співдружність договору, який підписали провідники Росії, України і Білорусі в грудні 1991 року, є одним з найважливіших документів зобов'язуючих Росію респектувати незалежність України, існуючі її границі і територіяльну недоторканість. Жоден інший російсько-український договір чи домовлення не систематизує більш ясно російську згоду на українську незалежність, як цей, після референдуму 1-го грудня 1991 року.

Михайло Горинь, голова Української Республіканської Партії, який відіграв важну ролю в боротьбі за незалежність України, в інтерв'ю з автором повищого есею сказав: „Нашою історичною місією є бути лікарем, який лікує Росію від її імперіялістичних амбіцій. Україна є европейською силою. Росія не є. Вона є евроазійською потугою. Вона сидить на верху Уралу, споглядаючи на схід і старається вирішити як розв'язати свої проблеми". А інший український коментатор зробив зауваження, що „коли б Росія не існувала, то її вигадали б".

А в кінці цієї статті про Україну автор приходить до висновку, що дезінтеґрація України була б трагедією. Це підтвердило б, що упадок України не можна було оминути в ніякому разі, тоді ключ европейської стабільности залишився б в Росії.

Юджін Б. Румер є старшим членом Департаменту міжнародної політики „Ренд" корпорації і частинно консультант для Карнеґі центру в Москві.

Галина Смалюх

Мов істина

Літо дуже тихо переходило в осінь, немов дві пори року були в одному будинку, лише переступали поріг з однієї кімнати в іншу. Вже не було літа, але ще й не було осени — безправ'я віку.

Тата не було. Давно. Казали чомусь, що більше його ніколи не буде. Немов є направду істина у слові, немов комусь так треба.

Була туга жовтизна розполовиненої цитрини, коли сік біллю скапував у глиняне горнятко, тягучість квіткового меду. І в цілковиту темряву стишеного будинку легко прийшов тато, присів на цупкі простирадла.

— Ти прийшов? Звідки? Всі кажуть, що не повернешся більше до мене н іколи, як не благала. Ще залишилася половина цитрини, я зроблю для тебе чай.

— Дай мені свою руку, доню, хочу забрати твій біль.

Рука ніяк не хотіла віднайтися у мареві ковдр, простирадл і нічного тепла. Тіло ще не належало сухій осені.

Врешті знайшов руку. Дотиком сховав у долонях. Була холодна у всьому тілі. Тримав, підносячи до уст, грів самим віддихом, бережно клав на коліна, по хвилі знову зігрівав.

— Тату, ти відійшов туди, звідки у дійсності не вертаються, але я бачу тебе, слухаю, зримо відчуваю тепло твоїх м'яких уст. Скажи, благаю, ти, як ніхто, повсякчас казав мені лише правду, чому так?

Тиша у відповідь. Тато поруч. Тіло у холоді. Рука в теплі. Ніч з переходом у досвіт.

— Я купив для тебе сукню. Знайшов саме таку, яку ти колись малювала кольоровими олівцями в надії знайти...

— Не хочу нічого, ніякої сукні, лише вернися назавжди до мене ти. Вернися, благаю, щоб бути зі мною кожен легкий і найтяжчий крок. Вернися, бо збожеволію без тебе, без твого легкого голосу, усмішки, поради, крику, рук. Ношу знимку маленьку твою, як найвищу цінність перейшлих віків.

По

че

ка. ...

... Нинішнього ранку, скрадаючись, прибігла осінь. Винуватим досвітнім скупим сонцем поселилася надовго в твоєму місті. Воно перестало бути більше моїм, бо забрало в мене коханого тата.

Забрало чомусь.

Залишило сухе і зимне тіло. Залишило пустку, непевність у нинішньому дні.

Лише рука тепла й зволожена народженням татового дотику.

Євген Крименко-Іванків

Не нам судилось

Не нам судилось на цей світ прийти
В якомусь романтичному сторіччі,
Як зір шляхи вплітались таємничі
У чар життя, що вабив і пестив.

Доба пригод... були й затії зла,
Тріюмф добра у неповторній драмі;
За милий погляд лиш очей коханих
Еліта лицарів у бій ішла.

Це все лиш відгомін, осіннє листя,
Століть сліди — руїни і бур'ян...
Та перед нами далечі барвисті:

Іти назустріч соняшним вікам,
Нести весняну радість благовісті
В нові світи — судилось тільки нам.

Вересень 1994.

Галина Сухомлин-Маняко

Свобода

Будьте на землі своїй панами!
Свято Батьківщину бережіть!
Й нашу матір мужніми серцями
Від навал ворожих захистіть!

Будьте козаками! Не рабами!..
Прапор наш у майбуття несіть!
Бо повернуться кати із нагаями,
Й наші храми будуть знов горіть...

Брежіть у душах рідну мову,
Тож без неї в світі нам не буть!
Бо не сплять імперські людолови
Й гнучкоших знову закують.

Не чужими — власними руками
На руїнах відбудуйте те,
Що нас буде славити віками,
Й що ніякий ворог не змете!

Хочу бачить Україну знову
Вільною, із щастям у очах,
І, щоб знали, скільки її крови
Пролилось в сибірських таборах...

Це вона нас будить серед ночі,
Це вона нас кличе всіх у бій!
Нам Росія випікала очі,
Щоб з людей зробити перегній

Пам'ятай, народе, про минуле,
Пам'ятай про тих, що йшли на смерть,
Щоб тебе у три дуги не гнули,
І щоб ти був як фортеці твердь!

Як Шевченко, як Франко, як Горська,
Як Теліга, Стус, як тисячі,
Як у Крутах героїчне військо,
Що грудьми упало на мечі.

І хай єдність буде з нами всюди,
І одна окрилена мета!
Пам'ятайте, що свобода, люди
Із сердець героїв вироста.

Володимир Романюк

І ВСЕ Ж, БУДЬМО ОПТИМІСТАМИ!

III

Мова зайшла також про хрести, що свого часу громади галицьких сіл встановлювали на честь скасування панщини. І от один з селян каже до Віталія: „Та, пане-добродію, в нас ще не таке є! От, ходіть-но, покажемо". Та з тим і повели гостей свята до школи. Дивиться В. Кейс і не йме очам віри: перед ним справжній пам'ятник на відзначення скасування в селі... колгоспу! Себто, отої новітньої панщини, що її насадили в Галичині сталінські сатрапи вже у вересні 39-го.

А в золотоверхому Києві знову з'явилися кобзарі — люди як похилого віку, так ще зовсім юні! І знову загули-заспівали дзвони на храмах Божих, закликаючи вірних до щирої молитви. В зв'язку з останнім я й запитав Віталія:

— Що можете сказати про релігійну ситуацію в Україні?

— Вона без порівняння краща, ніж була ще донедавна. Але й тут не без ложки дьогтю в бочці меду. Я людина православного віросповідування, але мене до глибини душі непокоїть, навіть обурює, що нині в столиці України немає, по суті, жодного греко-католицького храму! На згадку прийшли слова великої Лесі про катакомби неофітів, коли довідався, що єдину подобу церкви для греко-католиків обладнано в... Аскольдовій могилі... Це скоріш усього, капличка, а не храм Божий. Римо-католикам (я, очевидно, зовсім нічого поганого проти них не маю), бачте, повернули костьоли, а тим, на чиїй землі ті костьоли стоять, не знайшлося місця. Хіба це справедливо?

Висловлюючись про Україну, як про країну контрастів, В. Кейс, однак, впевнено підкреслив, що це характеристичне для держави, яка розбудовується, і що Україна неодмінно розбудується та подивує ввесь світ. У цьому мого співбесідника переконало й те, що він не зустрів жодної людини, яка бажала би повернення України в московське ярмо. Люди говорили, щоправда, щось про „братів-слов'ян", але — не більше. З фанатичними комуністами, що снять новим союзом, Віталієві, як сказав, зустрічатися не довелося. Більшість же українського люду добре знає, що таке голоди, тюрми, кацети, кров, сльози і смерть невинних людей.

— Не знаю, — продовжував В. Кейс, — чи буде Україна аж такою, як ми собі тут, у діяспорі, її вимріяли. Бо мене також вразило, що там наплодилося багато різних релігійних сект, які прийшли туди з Заходу, а в ресторанах, барах, таксі, автобусах тощо реве американська джазова музика. Між тим, мій колега, професор хемії з Київського університету Ковтуненко сказав, що це, мовляв, непогано, бо відтіснює з України музику російську. Я такої дивної думки, одначе, не можу поділяти.

В. Кейс мав нагоду виступити в Прикарпатському університеті у місті Івано-Франківське, де прочитав викладачам лекцію про нову лінґвістичну граматику англійської мови. І його запросили туди викладати цей предмет. Були серйозні пропозиції й від Університету „Києво-Могилянська Академія" та Київського Університету. Але Кейс вирішив по-іншому: як тільки з'явиться можливість — наступної осени поїде на один семестр працювати в Слов'янському Університеті. Очевидно, це не настільки престижно зовні, але, як висловився Віталій, він вже застарий гнатися за престижем, а синівський довг рідному донбаському краєві прийшов найвищий час повернути.

... В інтерв'ю на обласній телевізії в Донбасі Віталія запитали: „Скажіть, чому український народ не може поставити себе належно економічно? Чи це щось таке, чого нам бракує як нації?" Кейс відповів: „Ні. Якби то були німці, французи чи ще хтось інший на нашому місці, з таким сусідом, як Росія, то було б те саме. Історія знає багато імперій, що грабували та визискували економічно народи. Але Росія була єдиною імперією, яка пхала криваві кігті в саме серце народу України, вириваючи з нього його мову, культуру, національні традиції".

Те, що ця відповідь таки прозвучала на телевізії в новинах, здивувала Віталія і викликала нові думки, ще раз

(Закінчення на стор. 3)

Київський Театр...

(Закінчення зі стор. 2)

В ній відображено психічний стан звичайного чиновника, який закохується в доньці свого начальника і через її байдужість до нього опиняється в домі для психічнохворих. П'єса чудово охоплює гумор, тонкий ліризм та смуток.

Б. Ступка народився на Львівщині в родині артиста Львівського Театру Опери Сильвестра Ступки. Закінчив театральну студію при театрі імені М. Заньковецької (майстерня березільця Бориса Тягна) і від 1961 до 1978 року працював актором Львівського Театру ім. М. Заньковецької. Від 1978 року по сьогодні працює актором Київського Театру ім. Івана Франка. Він створив десятки театральних роль (одна з найславніших — Тев'є в п'єсі „Тев'є Тевель" Шолом-Алейхема) та гра у 70-ох фільмах (найбільш відома роля Ореста Дзвонаря у фільмі "Білий птах з чорною ознакою").

Остап Ступка народився 1967 року у Львові, закінчив Інститут Театрального Мистецтва в Києві і від 1989 року працює актором в Київському Театрі ім. І. Франка. Він виконував там понад десяток ролей, — варто згадати хочби Перчика в „Тев'є Тевель" Шолом-Алейхема, Ілька в „Лісовій сонаті" М. Куліша та в останньому сезоні Лукаша в „Лісовій пісні" Лесі Українки.

Київський театр виступатиме в "Ля Мама" від 25-го листопада до 4-го грудня. Після того буде гастролювати по українських культурних осередках: в Чикаго 9-го і 10-го грудня, в Дітройті 11-го грудня, в Клівленді 14-го грудня, у Філядельфії 17-го грудня і у Вашінгтоні 18-го грудня.

Сьогодні, коли на Заході нас культурно зневажають, коли навіть американський Уряд впихає нас у російськомовний „котьолок", — є дуже важливим пропихати найкращі досягнення нашої культури у світі. І ми просимо наше громадянство підтримати цей наш перший почин: в першу чергу, численною участю на виставі та фінансово.

Всяка вистава на американській сцені пов'язана з великими коштами. Тож ми будемо сердечно вдячні громаді за найменшу поміч. Чеки можна виробляти на Svito-Vyd (з мемо театр) та слати на адресу: Svito-Vyd, P. O. Box 319, Riverdale, N. Y. 10471-0319. Листа жертводавців буде опублікована в пресі після турне.

І все ж,...

(Закінчення зі стор. 2)

нагадавши, що не все в Україні перебуває на грані занепаду, краху. І, передовсім, краху морального, патріотичного.

В селі Березів на Івано-Франківщині селяни самі розв'язали колгосп і поділили землю. Вони поставили пам'ятник в честь скасування нового кріпацтва — колгоспу.

Церква в Слов'яногірському монастирі (Донбас).

РІВНЕ. — Німеччина дасть допомогу Рівенській атомно-електричній станції. Німецькі експерти на зустрічі з експлуатаційниками АЕС визнали необхідність поставок обладнання, що виробляється у Німеччині. Це, у першу чергу, маніпулятор контролі корпусу реактора, звукові пристрої з діягностування металів і телекомунікаційна апаратура. Допомога здійснюватиметься у відповідності з українсько-німецькою угодою.

ОДЕСА. — Згідно з рішенням Одеської Обласної Ради, 5,000 дол. доведеться від 15-го вересня сплачувати екіпажам кораблів чужих держав, включаючи країни СНД, за забруднення ними морських вод одеського регіону. У прибережній зоні Чорного моря існує погана екологічна ситуація. Торік і в першому півріччі цього року занотовано понад 20 випадків забруднення морських вод чужинецькими кораблями.

НА СВЯТКОВОМУ ШАХОВОМУ ТУРНІРІ „Інтерполіс" в голляндському місті Тільбургу український ґросмайстер Василь Іванчук вийшов в 1/8 фіналу, здобувши перемогу в матчі зі шахістом з Узбекістану Алєксандром Нєнашевим вислідом 2:0. Тут же, в Тільбургу,на турнірі претенденток розгри шахового чемпіонату світу серед жінок, добру гру демонструє дружина Василя, Аліса. Вона перемогла чемпіонку світу грузинку Майю Чебурданідзе і здобула 3 точки.

ІНФОРМАЦІЯ І ПРИВАТНА ВЛАСНІСТЬ

У статті Юрія Р. Рибака під таким заголовком, надрукований у „Свободі" з 20-го вересня ц. р., через комп'ютерний „чортик не поміщено закінчення — останнього абзацу. Подаємо цей абзац повністю:

(Закінчення зі стор. 2)

У минулому в аграрних та індустріяльних суспільностях інформація мала зовсім інші функції і економічну вартість, ніж у сьогоднішній динамічній економіці інформації, яка дослівно росте як „гриби по дощі". Зараз же продукт інформації стався незалежним, самостійним товаром маштабу великого глобального значення. Тому і саме американські суди та законодавчі органи змушені трактувати інформацію як „майно з юридичним атрибутом". Старі закони це ось так як давно вшитий одяг, що може ще служити, однак новий буде ліпше лежати на людині, вона буде в ньому краще почуватися і може додатньо вплинути на виконування її завдань. Подібну думку більш як 200 років тому висловив автор Декларації Незалежности і третій президент ЗСА Томас Джеффересон (1743–1826), який писав: „Я не є прихильником частих змін законів та конституції. Алє закони та інституції мусять іти рука-в-руку з поступом людського ума".

ПОДАЄТЬСЯ ДО ВІДОМА

що в суботу, 1-го жовтня ц.р., о год. 1-ій по пол.
відбудеться
на цвинтарі Пресвятої Діви Марії на Факс Чейсі у Філядельфії

посвячення пам'ятника

бл.п.

ВОЛОДИМИРОВІ ШАШАРОВСЬКОМУ

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО КЛЮБУ В НЮ ЙОРКУ

ділиться зі своїм членством сумною вісткою,
що в неділю 18-го вересня 1994 р.
в волі Всевишнього несподівано упокоївся в Бозі
довголітній член та заслужений член УПРАВИ КЛЮБУ

бл.п.

МИРОН БОЙЧУК

ПАНАХИДА за упокій душі покійного буде відправлена в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку в четвер 22-го вересня о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН з церкви св. Юра в п'ятницю 23-го вересня 9:30 ранку на Hurleyville Cemetery, Ню Йорк.

Вічна йому пам'ять!

Дружині покійного АННІ, *дочкам* МАРІЇ *з родиною і* ОКСАНІ вислови найщирішого співчуття складає:

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО КЛЮБУ В НЮ ЙОРКУ

Ділимося сумною вісткою,
з рідними та знайомими,
що у вівторок, 20-го вересня 1994 р.
відійшов від нас у вічність на 81-му році життя

бл.п.

РОМАН ГОРБАЧЕВСЬКИЙ

Залишив у смутку:
сина — ЯРЕМУ
невістку — ДОРУ
внуків — ОЛЕКСУ І ПЕТРА

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 23-го вересня, 1994 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Насевичів при 109 Іст Тейбор Ровд у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 24-го вересня о год. 10:00-ій ранку з того ж заведення до церкви св. Архистратига Михаїла при 1013 Факс Чейс Ровд, Дженкінтовн, Па.

Родина просить замість квітів складати пожертви на церкву св. Архистратига Михаїла.

Ділимося сумною і болючою вісткою,
що в понеділок, 19-го вересня 1994 р.
несподівано відійшов у вічність наш найдорожчий
СИН, БРАТ І ВУЙКО

бл.п.

ВАСИЛЬ МАЦЯХ

учитель „Діксон Гайскул" в Джерзі Сиrі, Н.Дж.

ПОХОРОННІ відправи відбудуться 21-го вересня о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні „Ріотто".

ПОМИНАЛЬНА Служба Божа, 22-го вересня, о год. 10-ій в католицькій церкві свв. Петра і Павла в Джерзі Сиrі, Н.Дж., опісля тіло буде перевезене на цвинтар „Святого хреста" в Норт Арлінгтон, Н.Дж.

Залишив у глибокому смутку:
маму — МАРІЮ МАЦЯХ
сестри — СТЕФАНІЮ
ПАРАСКВІЮ РАЙДЕР з мужем ВІЛСОНОМ і дітьми МАРІЙКОЮ і ВІЛСОНОМ
та близчу і дальшу родину і знайомих в ЗСА, Канаді та Україні.

Ділимося сумною вісткою,
що в суботу, 17-го вересня 1994 р.
упокоївся в Бозі незаступимий секретар
Комітету Комарянців

бл.п.

мґр

СТЕФАН ПУТИКЕВИЧ

щирий уболіватель за долю України та рідного Комарна.

ПОХОРОН ВІДБУВСЯ в Пассейку, Н.Дж. у вівторок 21-го вересня 1994 року.

Опечаленій дружині ОЛІ, ДІТЯМ та ВНУКАМ складаємо щире співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

КОМІТЕТ КОМАРЯНЦІВ

За згодою родини, замість квітів просимо складати пожертви на Український Музей в Ню Йорку.

Ділимося сумною і болючою вісткою,
з рідними, приятелями і знайомими,
що 16-го вересня 1994 р. після короткої та важкої недуги,
відійшла від нас наша одинока ДОЧКА

ЛАРИСА АННА РОКСОЛЯНА ВАХУТА

Горем прибиті:
родичі — ОЛЕГ І ЛІДІЯ
близька і дальша рідня в ЗСА, Україні і Польщі.

ПОХОРОН відбувся 19-го вересня 1994 р. з похоронного заведення Дучинська-Черко в Йонкерс'і на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Ділимося сумною вісткою,
з приятелями, знайомими та всією
українською спільнотою в Україні та діяспорі,
що в середу, 14-го вересня 1994 р.
відійшов у Божу Вічність на 89-му році життя колишній
капелян українських політичних в'язнів під час окупації України, Польщею.
Капелян першої Української Дивізії
в час Другої світової війни, політичний в'язень тюрми „Бриґідки".
Десятилітній страдальник сибірських концентраційних таборів совєтської влади.

бл.п.

о. д-р

ЙОСИФ КЛАДОЧНИЙ

ПОХОРОН ВІДБУВСЯ — у п'ятницю 16-го вересня 1994 р. в отців Студитів у Львові, а відтак тлінні останки спочили на Янівському цвинтарі.

У безмежному смутку своячка:
ЛЮБОВ РАДЬ з мужем ІВАНОМ
та дітьми, МАРІЯ, ІГОР, ОРЕСТ, АДРІЯН

Ділимося сумною вісткою,
з родиною і приятелями, що в п'ятницю,
26-го серпня, 1994 р. відійшла
несподівано у Вічність на 52-му році життя
наша найдорожча ДОЧКА, ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА, ТЕТА І КУЗИНКА

бл.п.

ІРЕНА-ЛЯРИСА МІРРО

з дому КУЗІВ
народжена в Тернополі, Україна

ПОХОРОН відбувся 29-го серпня, 1994 р. в Черрі Гілл, Н.Дж.

Залишені в смутку:
мама — МАРІЯ КУЗІВ
муж — д-р ДАНИЇЛ МІРРО
син — ПЕТРО МІРРО
брат — інж. ЮРІЙ КУЗІВ з дружиною
братаниця — МАРІЯ-ХРИСТИНА КУЗІВ
братанки — МИХАЙЛО І МАРКО КУЗІВ
кузинка — МАРТА ЯЦІВ з родиною
Родина в Канаді, Польщі й Україні.

Дня 4-го жовтня, 1994 р. в сороковий день смерти буде відправлена Св. Літургія в церкві св. Арх. Михаїла в Черрі Гілл.

Родина просить в цей день о молитву за душу покійної.

Показ сучасного вишиваного одягу в Гантері

Центр Української Культури в Гантері, який існує вже 12 років, набув великої популярности не тільки серед українців, які в літні місяці відпочивають серед чудової природи Гантеру, але і між чужинцями, шанувальниками мистецтва і культури. Завдяки великим зусиллям проф. Ігоря Соневицького, який очолює цей центр, українська музика, мистецтво і культура поширюються між чужинцями, захоплюючи їх нашою духовною самобутністю. В центрі відбуваються цікаві концерти мистців з України і діяспори, виставки народного мистецтва остання — „Убори голови і нашийні прикраси", куратором якої була Люба Волинець. Кожного літа відбуваються там курси розмальовування кераміки, роблення ґерданів, печення традиційного печива, курси вишивання й інше. Наша дітвора також має змогу корисно провести час, коли в серпні два тижні сходиться на спів, вивчаючи нові пісні, та разом, у своєму рідному оточенні, при грах і забавах, проводить корисно час під проводом співачки Анни Бачинської з України.

Учасники показу сучасного вишиваного одягу в Гантері.

В суботу, 6-го серпня, відбувся показ сучасного вишиваного одягу, який організувала Ляриса Зєлик, велика прихильниця і знавець українського мистецтва. Ця виставка тим вартісна і подивуґідна, що майже всі експонати на ній були виконані самою організаторкою — це одяг, який вона вишивала своїм доням від їхніх наймолодших літ.

Програму дуже вміло відкрила її найстарша донька, Марта, яка в свому вступі згадала про те, що давніше в Америці існувало популяр не поняття „melting pot", згідно з яким нібито „всі новоприбулі до Америки з інших держав... швидко перемішуються до невпізнання, витворюючи якийсь новий гібрид — американську націю". Чомусь протягом останніх десятиліть це поняття плавильного котла втратило свою привабливість. Вона висловилась, що теперішна Америка — „це тканина, зіткана з різних етнічних клаптиків, які більш чи менш гармонійно співіснують". Українська діяспора тут, на чужині, плекає, може більше, ніж інші національності, свою культуру, і ця виставка показала, як можна пристосувати чудову українську вишивку до модерного одягу.

Ляриса Зєлик, з допомогою молодих модельок, показала присутнім 32 зразки застосування вишивки в сучасному одягу.

Першу суконочку з різнокольоровим буковинським взірцем моделювала Катеринка Кузишин (три рочки). Друга маленька моделька, Ляриска Кобзяр, вийшла в суконочці з легкого батисту, вишитій київськими зірочками, і це була перша суконочка Марти, яку для неї вишила хресна мама — Наталка Соневицька.

Присутні подивляли на сцені три дівчинки (Таню Григорович, Дару Денисик і Меласю Дол) в чудових кремових киптариках, вишитих гладдю, стилізованим гуцульським взором. У цих киптарях колись парадували всі три доні Ляриси Зєлик у святковій оказії. Також Таля Федан моделювала вовняний плащик, вишитий волічкою рослинним мотивом.

Ляриса Зєлик вибирала взірці з різних частин України і тому її показ був такий різноманітний і цікавий. Дануся Черниченко

Наймолодші модельки

моделювала суконочку з кремового полотна, вишиту голубими нитками (взір із Пряшівщини), а Ляриска Темницька показала суконочку з білого шовку зі взором із західніх областей України.

Блюзку на кремовім полотні, вишиту яворівським стібом, моделювала Таня Поритко; полотняні штани і безрукавка творили гарний комплєт.

Лада Гапій була вдягнена в шовкову блюзку, вишиту широким взором зі Сокальщини — „сито", а Софійка Зєлик моделювала чоловічу сорочку свого тата, яка була вдало пристосована до жіночого комплєту.

Вишивка завжди була вміло достосована і додавала щось іншого, оригінального до кожного комплекту — чи це спортова блюзка зі взором із Космача, яку моделювала Меляся Соневицька, чи суконка зі сирого шовку, вишита бойківськими рожечками (моделька Ґілен Буадана), чи чорний гуцульський сердак (модель ка Христя Санторе).

Присутні були захоплені суконкою з бежевого шовку, яка була нагороджена другим місцем на вишиваних вечерницях у Ню Йорку у 70-их роках (моделювала Ксеня Зєлик-Івасиків).

Полтавське вирізування вимагає великої вмілости і тепер рідко виконується. Тому костюм, який моделювала Ксеня П'ясецька, для якого використано старий полтавський рушник, був дійсно рідкісним і дуже елегантним додатком до показу. В ньому і заслуга Ляриси Зєлик, яка все шукає нового застосування вишивки. Це видно було в кремовій суконці, вишитій буковинським взором зі села Дорна Ватра (моделька Надя Титла), та в блюзці із чорнопомідоровим взором із Бойківщини (моделювала Марійка Мазур). Чорну шовкову суконку, вишиту борщівським взором, присутні подивляли на Ані Титлі.

Крім вище згаданих модельок, також брали участь у показі Рома Максимович, Галя Кузишин та Аня Бачинська.

На кінець не можна не згадати два одяги, які особливо залишились у пам'яті: тричвертева суконка зі сирого шовку, вишита подільським взором „дерево життя", виконаний півхрестиком, стебнівкою, ланцюжком, з додатком золотих і срібних ниток та дрібненьких кораликів. Цю суконку Ляриса Зєлик вишила своїй доні Ксені спеціяльно з нагоди її вінчання.

Останній комплєт, який моделювала Ксеня П'ясецька, — це блюзка з рукавами, вишитими широким борщівським взором, на шиї ґердан із чорних, блискучих кораликів і до того чорні шовкові штани. Справді елегантний вечірній одяг.

Присутні обдарували всіх виконавців рясними оплесками, а головно Лярису Зєлик за її велику працю і посвяту для народного мистецтва. На кінець вона подякувала всім за участь та додала, що найкращою нагородою буде для неї, якщо присутні, головно молоді жінки-мами, будуть і далі плекати українську культуру та подбають, щоб українська вишивка грала активну естетичну ролю у їхнім родиннім колі.

Оксана Кузишин

ЗВЕРНЕННЯ

Ораганізаційний комітет для повного видання творів Митрополита Іларіона (Огієнка), який був створений 12-го січня 1994 року в Києві, звертається до всіх читачів, до найрізноманітніших організацій, установ, товариств, об'єднань, до всіх, хто знав особисто, зустрічався або підтримував зв'язки з Митрополитом Іларіоном — професором Іваном Огієнком за час його різноманітної діяльности у Києві, Кам'янці-Подільському, Тарнові, Львові, Варшаві, Холмі, Льозанні, Вінніпегу та в інших місцях його осідку чи перебування, звертається з проханням надсилати спогади чи інші матеріяли.

Спогади проситься надсилати на адресу упорядника: Україна, 290007, Львів-7, вул. Леонтовича, 3, кв. 20, Зиновію Тіменикові.

Діяльною участю сплетім вінок пам'яті великому синові українського народу!

Євгенія Сохацька
голова Ради Товариства

Конференція УЗХ

В днях від 3-го до 5-го вересня ц.р. відбулася річна конференція Українського Золотого Хреста на оселі ім. Олега Ольжича в Лігайтоні, Па.

Конференція відбувалася під знаком Року Української Родини й відзначенням й відзначенням 50-ліття смерти Олега Кандиби-Ольжича. Голова УЗХ Наталія Іванів проводила конференцію.

Після звітів з проведеної праці за останній рік рішено: продовжувати допомогу українцям поселеним в інших країнах, оседкам Суспільної Служби в Україні, як Краснограді, Черкасах і Кіровограді, спонзорувати дитячі відпочинкові табори ім. О. Теліги в Карпатах, передусім для дітей, що жили в околицях Чорнобиля, продовжувати дитячі табори на оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні та спонзорувати світличку у Філядельфії.

Під час конференції приділено багато уваги Рокові Української Родини, відчитано доповідь д-ра Наталії Пазуняк на тему „Родина-Діти - Свідомість" та доручено делеґаткам організувати відзначення Року Української Родини в жовтні в своїх місцевостях.

Делеґатки взяли участь у величавих святкуваннях 50-ї річниці героїчної смерти Олега Кандиби-Ольжича, що згинув у концентраційному таборі Саксенгавзен.

Побажавши собі здоров'я, енергії й витривалости, учасниці роз'їхалися з „до побачення за рік".

Ольга Кобзяр

Чикаґська громада відзначила треті роковини проголошення незалежности України

У Чикаґо в неділю, 21-го серпня ц.р., українська громада урочисто відзначила історичний день 24-го серпня 1991 року, коли Верховна Рада проголосила в Києві незалежність України та створення української держави.

Святкування відбулося перед катедральним храмом св. о. Миколая, куди процесійним походом, під проводом духовенства, з хоругвами й прапорами, прибули вірні сусідніх парафій, а це з української православної катедри св. Князя Володимира і з собору свв. Володимира і Ольги, до яких долучилися вірні з інших місцевих українських церков. Представники церковних організацій катедри св. о. Миколая, зі своїми прапорами, вітали гостей на сходах свого храму.

Посередині перед церковною брамою був приготований малий престіл, біля якого зібралося духовенство різних українських парафій розлогого Чикаґо й околиці, на чолі з Владикою Михаїлом Вівчарем, ЧНІ, Єпископом епархії св. о. Миколая. Митрополита УПЦ в ЗСА Константина, який того дня не міг бути в Чикаґо, репрезентував настоятель православної катедри о. Василь Штелень.

Святкування офіційно відкрив голова Громадського комітету інж. Орест Бараник, представляючи присутнім народного артиста України Святослава Максимчука з театру ім. Заньковецької у Львові, який з мистецьким відзначенням прочитав „Пролог" до поеми „Мойсей" Івана Франка, що збудило в присутніх глибоко-патріотичні почування, а згодом солістка Галя Левунь відспівала американський гимн, під час якого представники молодечих організацій Пласту, СУМ й ОДУМ піднесли американський прапор. Після того пролунав з уст зібраної громади український національний гимн і молодь піднесла на другій щоглі синьо-жовтий прапор України.

З черги промовив до численно зібраного народу генеральний консул України в Чикаґо Анатолій Олійник. Він підкреслив велич і далекосягле значення події, яка відбулася в Києві перед трьома роками, зупинився над успіхами, якими може похвалитися українська держава, згадав про проблеми Уряду України та про зміни, які заіснували з вибором нового її Президента.

Закінчивши своє слово, консул зі своєю дружиною мусіли поспішати на летовище, бо ще того самого дня по полудні А. Олійник був запрошений на головного промовця на святі незалежности в Дітройті.

Саме з огляду на те, щойно після його виступу був відслужений Соборний Молебень в наміренні українського народу, на закінчення якого Владика Вівчар виголосив відповідну до хвилини проповідь.

Коли закінчилася молитовна частина, голова Громадського комітету започаткував дальшу програму святкувань. У своєму вступному слові він подав власні думки про сутиацію в Україні, виявляючи турботу про її дальшу долю в наслідок вибору нового Президента та змін у Верховній Раді. Україна перебуває в стадії вичікування, не знаючи, які зміни зайдуть в усіх галузях її політичного, економічного, культурного, екологічного й господарського життя, особливо коли йдеться про відношення до її північного сусіда — Москви.

Офіційні привіти виголосили представниця стейту Ллинойс і відпоручник майора міста, відчитано проклямацію губернатора Джімі Едґара, з коротким привітом виступив голова місцевого відділу УАКРади.

Святочну промову прочитав Іван Деркач, заслужений громадянин на терені Чикаґо. Думки його були переконливі, бо безпристрасно заторкували цілий ряд проблем, підкреслюючи успіхи й недоліки державнобудування на протязі минулих трьох років. В загальному тон промови був оптимістичний, повний надії на світле майбутнє України.

Англійською мовою говорив молодий адвокат М. Клиш, дуже активний в українській громаді, який від Ллинойського відділу УККА провадить, разом з Орестом Гриневичем, бюро допомоги новоприбулим українцям в Чикаґо.

Після промов відбувся мистецький виступ хору „Сурма", під дириґентурою проф. Романа Андрушка. Хор заспівав дві пісні до слів О. Олеся „Воскресла, воскресла..." і „Вкраїно- мати, кат сконав". Перед молитвою „Боже великий, єдиний", яку хор виконав на закінчення свята, могутнім голосом пролунала рецитація маестра Святослава Максимчука — монтаж поезій Івана Франка, улюбленого, мабуть, поета того мистця слова зі Львова.

Море синьо-жовтих прапорців, про які подбали членкині ОЖ ОЧСУ, повівали в руках численно зібраної громади, а кожний мав на грудях відзнаку з тризубом на згадку третьої річниці проголошення незалежности України.

Мешканці „Українського Села" гарно прибрали свої будинки, з яких повівали американські й українські прапори, лунала українська мова і пісня.

Місцеві щоденники „Чикаґо Трибюн" і „Чикаґо Сан Таймс" подали на своїх шпальтах досить обширні звідомлення про цю подію.

Іванна Ґорчинська

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

СТЕНЛІ КОСАР член УНС Відд. 161-го Т-ва ім. св. Василія в Ембридж, Па. помер 1-го червня 1994 року на 84-му році життя. Нар. 6-го травня 1910 року в Линдора, Па. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Марію Косар, дочок Катерину Мун і Сандру Ґрівес та трох внуків. Похорон відбувся 4-го червня 1994 року на цвинтарі Роз Гілл Семетері в Линдора, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВОЛТЕР МЕЛНИК член УНС Відд. 241-го Т-ва ім. Івана Франка у Вунсакет, Р. Ай. помер 2-го липня 1994 року на 69-му році життя. Нар. 6-го травня 1925 року в Норт Смітфілд, Р. Ай. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Анну, дочок Елізабет Флойрі, Павлину Камтуаз; брата Степана; сестер Анну Джоллі і Стефанію Фінстра. Похорон відбувся 5-го липня 1994 року на укр. кат. цвинтарі св. Михаїла в Блекстон, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!

Дженет Бардел, секр.

НЕЛІ ДАЦЕНКО член УНС Відд. 59-го Т-ва „Українська Січ" в Бриджпорті, Конн. померла 5-го червня 1994 року на 96-му році життя. Нар. 1897 року в Західній Україні. Членом УНС стала 1942 р. Залишила у смутку сина Гарі Глива, дочок: Дженні Новак, Мей Шуберт, Енн Кучму і Мілдред Фант, зятя і невістку, 7 внуків і багато правнуків. Похорон відбувся 8-го червня 1994 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Стратфорді, Конн.

Вічна Їй Пам'ять!

Тарас Сливінський, секр.

МАРІЯ ІРЗА член УНС Відд. 49-го Т-ва ім. св. Арх. Михаїла в Торонто, Онт. померла 14-го червня 1994 року на 90-му році життя. Нар. 1903 року у Вербинах, Україна. Членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку доньку Катерину Ґустав, троє внуків і четверо правнуків. Похорон відбувся 17-го червня 1994 року на цвинтарі Святого Хреста в Торнгілл, Онт.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ЧАРЛЬС САНЧУК член УНС Відд. 123-го Т-ва ім. св. Марії в Скрентоні, Па. помер 11-го червня 1994 року на 79-му році життя. Нар. 20-го грудня 1914 року в Тепор, Па. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Гелен, дочку Надію Штайнер; синів Карла і Роберта. Похорон відбувся 16-го червня 1994 року на укр. кат. цвинтарі св. Володимира в Скрентоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар